

Leena Lindgren

Jaakon haastattelu, läsnä Jaakko sekä isäntäväki Eva (hotellinjohtaja) ja Zbigniew ("Isi", monitoimimies) Dziedzic

Onneksi on Jaakko

Turussa Rauhankadulla on hotelli, judendyylinen kaunis rakennus. Hotellin vastaanotossa on lintuhäkki, jossa istuu orrella – ellei ole töissä – harmaapapukaija eli jako (*Psittacus erithacus*). Vaikka lintuneiti on naaras, häntä kutsutaan rotunimikkeensä innoittamana Jaakoksi. Jaakko on Turun julkkis, joka hoitaa kodikkaan hotellinsa markkinointipuolen musikaalisella ammattitaidolla. Haastattelimme aviopari Dziedziciä hotellin auvoisessa huomassa.

Jaakon historia

Jaakko tuli Helsinkiin Saksasta 1970-luvun alussa pääjohtaja Dieter Aminoffin kotiin edustamaan Mercedesen formula 1 -tallin harmaapunaista värimaailmaa. Aminoffeilla Jaakko puhui 20 vuotta ruotsia. Edelleen Jaakko vastaa "hur mår du?" -kysymykseen ruotsiksi. Aminoffin perheen hajottua rouva halusi papukaijan. Rouvan monien matkojen vuoksi Jaakko päätyi lintukauppaan Isolle Roobertinkadulle ja sieltä Turkuun kesäterassille. Näiden vaiheiden jälkeen hermostunut ja häiriintynyt kaija päätyi hotelliin rauhoittumaan.

Parikymmentä vuotta Jaakon Suomeen saapumisen jälkeen Eva ja Zbigniew kohtasivat linnun tuossa jugend-pyhätössä. Zbigniewiltä, synnynnäiseltä zoologilta ja eläinten ystävältä, meni vuosi Jaakon luottamuksen saavuttamiseen. Neuvottelut siitä, kumpi on pomo, olivat sitkeät. Jaakko hyväksyi loppuponnen: Zbigniew on Isi tai poikaystävä.

Jaakko kuitenkin kyseenalaisti vakavasti, voiko hän ottaa naimisissa olevan miehen kaverikseen. Nyt symbioosi toimii loistavasti ja kumpikin pomottaa toisiaan. Haastattelijan mielestä näyttää kuitenkin siltä, että Jaakko on niskan päällä ja Isi elää Jaakon ehdoilla. Suuren endorfiinimäärän voi aistia Isin katseissa ja kerronnassa. Emäntä Eva säestää lempeästi.

Jaakko on kuitenkin prinsessa, joka pitää miehistä. Evaan Jaakko tukeutuu vain Isin ollessa matkoilla. Papukaija on nyt 50-vuotias ja todennäköisesti vasta elämänsä puolessa välissä.

Jaakon työt

Jaakko aloittaa päivänsä aamukahvilla (ainoastaan Presidentti-kahvi kelpaa). Sen pitää olla kuumaa, ja se tulee tarjoilla maidon ja sokerin kera oikeasta posliinikupista. Sitten seuraa sokerin narskuttaminen kahvilusikasta Isin olkapäältä. Isännällä on olkapäistä rispaantunut Jaakko-takki, jota lintu on käsitellyt. Jos kahvi on myöhässä, Jaakko antaa moitteet. Sitten Jaakko lähtee töihin.

Alakerrassa on verstas, jossa Jaakko tekee pahvisista viinilaatikoista taloja ikkunoineen ja ovineen. Jos kesken rakennuksen tulee vessahätä, Jaakko huutaa Isin hakemaan vessaan. Kutsuhuuto on aina sama. Jaakko esittelee ylpeänä rakennussaavutuksiaan Isille: katso, ovet ja ikkunat! Nokkaa ja kynsiä ei tarvitse huoltaa, koska ne hoituvat itseksensä talonrakennuspuuhissa. Joskus lintu pääsee puutarhatyöhön nökkimaan nurmikkoon. Lukemattomat kerrat ohikulkevat daamit ovat saaneet peräänsä viekoittelevia vihellyksiä, joita luullaan Isin lähettämiksi. Söpu syntyy sanomalla, että se oli Jaakko.

KUVA 1. Jaakko antaa pusun. Taustalla hotellin vieraskirja, jossa näkyvät Jaakon askartelun jäljet.

Haastattelupäivänä Jaakko istui hotellin vastaanoton tietokoneen ruudun päällä. Siinä oli viileänä päivänä lämmin paikka. Hotellin esitelyssä Jaakko on varsinainen haka ja lentelee portaikossa asiakkaille huoneita esitellen. Iltaisin Isi tarjoilee teen Jaakon omasta teenjuontikupista. Suukko Isille on palkinto hienosta päivästä (**KUVA 1** ja **VIDEO**). Isi pitää lentoharjoituksia tärkeinä. Jaakko pyrkii lentoon kädessä ja laskeutuu häkin katolle.

Harharetket

Jaakko on ollut myös villi ja vapaa niin kuin monet nuoret neidot. Jaakko on karannut 20 vuotta sitten pari kolme kertaa. Kaikilla kerroilla suojelusenkeli on ollut mukana. Draamattisin karkumatka alkoi maalla saunan edessä, kun kaija nousi helikopterin lailla suoraan horisonttiin. Karkureissu kesti nelisen tuntia. Hotellin asiakas tuli kertomaan Jaakon majailevan Humalistonkadulla. Sinne Isi pyyhälsi viheltämään. Jaakko istui keskellä parkkiruutua ja asetti sitten vakiopaikalleen Isin olkapäälle.

Jaakkoa on yritetty myös naittaa. Kolmevuotiaasta Roope-urospapukaijaa yritettiin tunkea Jaakon häkkiin. Roope oli täysin tumpelo, eikä Jaakko hyväksynyt alkuunkaan näitä naittopuuhiä. Seuraavan kerran seitsemänvuotias Jope pääsi näytille omine härkeineen. Jaakko tuha-

teli ja oli Isille vihainen taas uudesta harhautusyrityksestä. Isin oikea veli Puolasta tuli vierailulle. Jaakko suukotteli häntä ja istui veljen olkapäälle. Isin saavuttua paikalle Jaakko huomasi erehdyksensä ja oli Isille vihainen.

Jokunen vuosi sitten Isi oli soittomatalla (haitari, kitara ja kaikki muu mahdollinen). Jaakko oli Evan kanssa kahdestaan kotona. Kostoksi Jaakko nakersi lattianrajassa kulkevan sähköjohdon päällyksen paljaaksi kuparilankaan asti – hyvä, ettei saanut sähköiskua. Oli Isilläkin harharetki: havajilaisessa loistohotellissa oli lintupuisto. Siellä eräs kakadu asettui jaakkomaisesti Isin olkapäälle tunnistettuaan todellisen lintuystävän. Tarvittiin voimallisia keinoja kakadun irrottamiseksi. Tätä isäntä ei ole uskaltanut Jaakolle tunnustaa.

Ruokavalio

Jaakko syö monipuolisesti. Mainittu aamukahvi ja iltatee aloittavat ja lopettavat päivän. Jaakolle kelpaavat mustikat, viinirypäleet, vesimeloni, porkkana, kurkku (vain siemenosa), vihreät herneet, kaali, maito, juusto ja sitrushedelmät. Kymmenen vuotta sitten Kismet-suklaa oli Jaakon suurta herkkua pitkän aikaa, kunnes joku lintuasiantuntija äityi kieltämään suklaan. Eräs toinen asiantuntijahyväksä meni suosittamaan vitamiineja, kalkkipaloja ja kovetettua maissia.

Nämä lisäravinteet Jaakko heitti häkistään ulos. Niitä yritettiin laittaa lavasteeksi, mutta Jaakko suuttui ja ilmoitti haluavansa häkin pelkistetyksi.

Jaakon munat

Kymmenisen vuotta sitten Jaakolla oli oksennus- ja ripulitauti. Zoolandian opettaja saatiin hälytetyksi paikalle erilaisin salapoliisikonstein. Opettaja-eläinlääkäri saapui kerkeästi Jaakon luokse ja totesi linnun olevan kaikin puolin kunnossa. Tautia kesti vielä vuorokauden ajan, ja sitten plumps, Jaakko muni munan! Näitä munia on ilmestynyt sittemmin useampiakin, ja ne ovat kaikkialla (KUVA 2). Niin se vain on, että neitipapukaija voi munia ilman minikäänlaisen uroksen läsnäoloa. Turun Sanomissa oli eräänä aprillipäivänä uutinen: Jaakko on muninut munan. Siitä syntyi yleisöryntäys hotelliin: ”Misääs se Jaakon muna o?” Eräät kekseliäät lapset huijasivat pappisäänsä väittäen kananmunaa Jaakon munaksi.

Jaakon puheet ja vihellykset

Jaakon, Evan ja Zbigniewin haastattelussa teimme virheen, kun otimme nauhurin mukaamme. Jaakkohan huomasi sen heti, mulkoili ja sulki suunsa. Jaakon näkökenttä on yli 360 astetta, ja hän rekisteröi kaiken alle sekunnissa. Puheet jäivät kuulematta. Jaakko osaa Turun murretta: ”Nukuksä? Puhuksä? Mitä Jaakko tietää? Haloo, kyllä Jaakko tietää!” Nämä kaikki turkulaiseen tapaan sisäänhengityksen aikana. Suunnitelmissa on, että Jaakko saa ruveta hoitamaan hotellin puhelimeen vastaamista.

Hotellissa asuu usein eturivimme muusikoita. Monitaituri Leif Segerstam on Jaakon uskollinen ystävä. Leif viheltää Jaakolle Mahleria ja Sibeliusta. Musikaalinen Jaakko viheltää aamiaisasiakkaitten suureksi riemuksi totuusesti tärkeitä teemat uudelleen ja päinvastoin (1). Lähtöpäivämme aamuna kuulumme Jaakon kurkusta pätjän Beethovenin Kohtalonsinfonian alkua. Ranskalainen kapellimestari Mercier

opetti Jaakolle Marseljeesin. Hyvin sujui. On sanomattakin selvää, että Jaakko ymmärtää kaiken puheen ja kehonkielen.

Eva ja Zbigniew

Viehättävä hotellinomistajapariskunta viettää seurassamme useita tunteja. He ovat olleet naimissa 45 vuotta. Eva on palkittu hotelli- ja ravintola-alan ammattilainen. Zbigniew tuli Puolasta Kustaviin motelliin soittamaan 1970-luvulla, ja Eva oli motellissa töissä. Siitä kohtauksesta kaikki alkoi. Monien mutkien jälkeen pariskunta osti Turusta hotellin Jaakko-kaijoineen. ”Oli maailman kallein lin-tuhäkki”, he veistelevät.

Eva ja Zbigniew panostavat yhdessä talon koristeellisiin, kauniisiin esineisiin, ja talon tunnelma on sen mukainen. Isi hoitaa hotellin kaikki remonttiasiat.

Yhteiselo Jaakon kanssa on kolmi-odraama, jossa Eva on palvelija. Perheidylliä lisää vielä Evan poika Saul Paavola, joka työskentelee hotellin toimitusjohtajana. Saulin lapset ovat tietenkin Jaakon ystäviä ja varoittelevat vieraita lapsia: ”Varokaa, Jaakko puree. Ei hän meitä pure, koska olemme sukulaisia.” Hotellin tulevaisuuskin näyttää siis hyvältä.

Epilogi

Lähtöaamunamme Jaakko lauloi ti-ti-tyytä ja oli hyvällä tuulella. Isi kertoi Jaakon yllättäneen hänet kerran laulamalla aivan uuden vihellyksen. Kun musikaalinen Isi oli toistanut vihellyksen teeman tarkkaan, Jaakko oli katsonut halveksuen: et voi olla tosissasi! Turkulaiset taksit tietävät heti, kun asiakas haluaa siihen hotelliin, jossa on se papukaija. Jo hotelli aiheuttaa mielihyväkokemuksen, ja Jaakko nostaa tunteen uuteen potenssiin. ■

LEENA LINDGREN, emeritaprofessori
Helsinki

KIRJALLISUUTTA

1. Lindgren Minna. Leif Segerstam Nyt! Gummerus Kirjapaino Oy Jyväskylä 2005 s. 137.